

Stanovisko CDV k článkům v tisku na téma: Identifikace kritických míst silniční sítě na Jižní Moravě – aplikace výzkumu v praxi

Pracovníci Centra dopravního výzkumu, v. v. i., vyvinuli moderní metody identifikace kritických míst silniční sítě. Díky nim mohli setřídit úseky podle rizikovosti a seznam těch nejhorších předat správcům k řešení. Ti je nyní používají k prioritním investicím do bezpečnosti.

Informace se objevily např. v následujících médiích:

- <http://www.kdujiznimorava.cz/tiskove-zpravy/antonin-tesarik-mame-vyhodnoceny-seznam-kriticky-ch-mist-silnic-ii.-trid-v-letosnim-roce-jich-bude-sanovano-25-3115/>
- <http://brnensky.denik.cz/z-regionu/jihomoravsky-kraj-uvolnil-dvacet-milionu-na-opravu-useku-s-vaznymi-nehodami-20160314.html>
- <http://www.elogistika.info/jihomoravsky-kraj-da-20-milionu-na-silnice-kde-je-sou-vazne-nehody/>

K jejich obsahu doplňujeme:

Na každé úrovni (obecní, krajské i národní) by měl fungovat systém řízení bezpečnosti silničního provozu. Tento cyklus začíná identifikací problémů, následuje jejich analýza a stanovení priorit, návrh a aplikace jednotlivých opatření a posledním krokem je hodnocení jejich účinnosti.

V Centru dopravního výzkumu se zabýváme hodnocením a zvyšováním bezpečnosti – realizace zmíněného systému řízení bezpečnosti je proto naším dlouhodobým cílem. V dalším textu představíme dosavadní výsledky s prvním krokem zmíněného cyklu.

V projektu IDEKO, který jsme v letech 2011 – 2015 řešili v rámci bezpečnostního výzkumu Ministerstva vnitra, jsme se věnovali vývoji metod a nástrojů pro identifikaci a řešení kritických míst silniční sítě. Zabývali jsme se nejen tradičními metodami, ale také moderními postupy, jako jsou statistické predikční modely nehodovosti nebo bezpečnostní inspekce s využitím specializovaného inspekčního vozidla.

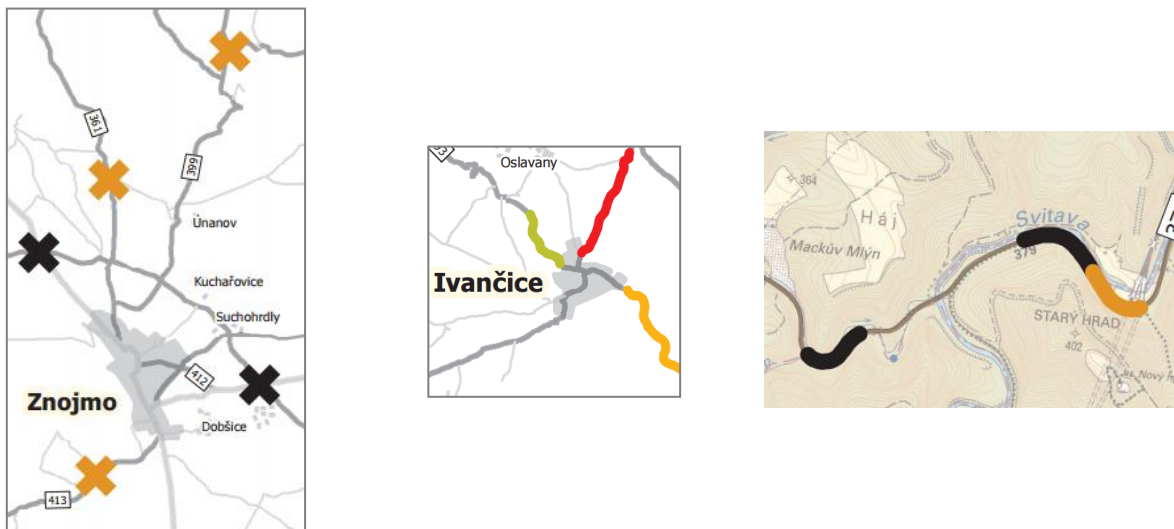
Inspekční vozidlo CDV, používané pro sběr dat o rizikových faktorech silniční sítě

V projektu jsme vytvořili několik certifikovaných metodik a specializovaných map. Naše výsledky jsme prezentovali na národních i světových konferencích a v odborných časopisech. Základním zjištěním bylo, že výsledky tradiční identifikace (tzv. nehodové lokality) mohou být zavádějící. Tato metoda, vycházející pouze z překročení počtu zaznamenaných nehod, totiž nezohledňuje vliv náhodné složky nehodovosti. Proto dochází k tomu, že lokalita, která je v jednom časovém období identifikována jako nehodová, naopak v dalším období identifikována není, a to přesto, že na místě fyzicky nedošlo k žádným změnám. Proto je vhodné používat moderní metody, které dokáží náhodné variace nehodovosti statisticky kontrolovat. Tzv. empirická bayesovská metoda (využívající predikční modely nehodovosti) umožňuje identifikovat místa, která jsou skutečně dlouhodobě systematicky kritická, např. z důvodu nevhodného uspořádání komunikace.

Další alternativou je použití proaktivních metod, které „nečekají“ na nehody, ale detekují riziko na základě prohlídky míst se zaměřením na potenciální rizikové faktory. Tuto aktivitu prováděli certifikovaní auditoři bezpečnosti s využitím inspekčního vozidla.

V projektu jsme se zaměřili na extravilánové komunikace v Jihomoravském kraji a to konkrétně na:

- 1) silnice I. třídy – ty jsme analyzovali pro Ředitelství silnic a dálnic ČR v roce 2014. Seznam míst, identifikovaných s využitím predikčního modelu nehodovosti, od té doby využívá ŘSD Závod Brno při plánování investic.
- 2) silnice II. třídy – celkem 25 nejkritičtějších míst, které jsme identifikovali současně predikčním modelem nehodovosti i bezpečnostní inspekcí, bylo v roce 2015 prioritně vybráno Radou Jihomoravského kraje. Jejich sanace bude Správou a údržbou silnic Jihomoravského kraje zajištěna v roce 2016.

Ukázka z výsledných mapových výstupů

Oba výsledky jsou praktickou realizací prvního kroku systému řízení bezpečnosti silniční sítě. Je tak zaručeno, že v Jihomoravském kraji (na silnicích I. i II. třídy) jsme identifikovali a postoupili k řešení ta místa, která jsou skutečně kritická a kde budou investice do bezpečnosti nejefektivnější. Zároveň pracujeme na aplikacích na dalších kategoriích komunikací a v dalších krajích.

Poznámky:

- Více informací k projektu IDEKO: <http://ideko.cdv.cz/>
- Kontakt na zodpovědného řešitele projektu: Ing. Radim Striegler (radim.striegler@cdv.cz)
- Reference uživatelů popisovaných výsledků:
 - silnice I. třídy: Ing. Tomáš Vyhlídal, vedoucí úseku výstavby silnic Závodu Brno, Ředitelství silnic a dálnic ČR
 - silnice II. třídy: Ing. Jan Zouhar, ředitel, Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje

Zpracoval:

Ing. Jiří Ambros, Ph.D.

vedoucí Oblasti hodnocení bezpečnosti a strategií, Divize bezpečnosti a dopravního inženýrství,

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

jiri.ambros@cdv.cz